

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Vyšší odborná škola, Střední pedagogická škola a Obchodní akademie Most, Zd. Fibicha 2778

Zd. Fibicha 2778, 434 01 Most

Identifikátor školy: 600 020 428

Termín konání inspekce: 2. až 19. října 2004

Čj.:	f1-11109/04-3009
Signatura:	of4fy508

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy u studijních oborů 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika, 78-42-M/003 Pedagogické lyceum a 75-31-M/003 Speciální pedagogika ve vězeňské službě v předmětech:
 - a) společenskovední předměty (český jazyk a literatura, dějepis, občanská nauka),
 - b) anglický jazyk,
 - c) matematika,
 - d) odborné ekonomické předměty,
 - e) odborné pedagogické předměty.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je Ústecký kraj, Velká Hradební 48, 400 02 Ústí nad Labem (IČO 70892156), který na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 46/65/2003 ze dne 18. června 2003 vystavil škole úplné znění Zřizovací listiny č.j. 81/2001 (ze dne 19 prosince 2001).

Předmět činnosti školy je vymezen zákonem č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Článek VIII. škole povoluje organizovat doplňkovou činnost v okruzích: pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti, kopírovací práce, pronájem a půjčování věcí movitých, realitní činnost, poskytování služeb osobního charakteru.

Dle Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 32110/2003-21 ze dne 28. 1. 2004 s účinností od 1. 9. 2004 poskytuje vzdělání v následujících studijních oborech:

Obory střední školy:

- 63-41-M/004 Obchodní akademie, studium denní i dálkové, délka 4 a 5 let,
- 63-41-M/005 Obchodní akademie, denní i dálkové studium, délka 5 let, dobíhající obor,
- 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika, denní studium, délka 4 roky,
- 75-31-M/003 Speciální pedagogika ve vězeňské službě, dálkové studium, délka 5 let,
- 75-31-M/010 Pedagogika pro asistenty ve školství, dálkové studium, délka 5 let,
- 75-31-J/001 Pedagogika pro asistenty ve školství, dálkové studium, délka 2 roky.

Obory vyšší odborné školy:

- 63-41-N/014 Firemní ekonomika, denní studium, délka 3 roky,
- 75-41-N/003 Sociálně právní činnost, denní studium, délka 3 roky.

Škola sdružuje:

Střední pedagogická škola a Obchodní akademie, kapacita 520 žáků,

Vyšší odborná škola, kapacita 180 žáků,

Školní jídelna, kapacita 500 jídel.

V době konání inspekce ve škole studoval celkem 701 žák v denních formách studia, kapacita školy je maximálně využita. Žáci dálkového studia, kterých studuje v tomto školním roce ve škole 347, mají výuku vždy od pátku odpoledne do neděle. Se žáky denních forem studia se nesetkávají.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z celkového počtu 66 pedagogických pracovníků včetně ředitelky školy a jejich zástupců, kteří vyučují v denních formách studia, je 16 učitelů externích. Tito učí pouze 32 (2,7 %) hodin týdně z celkového počtu 1196 hodin týdenní výuky. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle ustanovení vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců, ve znění pozdějších předpisů, splňuje z 50 interních vyučujících 45 učitelů (90 %), ze 16 externích učitelů pak 8 (50 %). V hodinovém vyjádření je z 1196 hodin týdně odučeno 152 hodin (12,7 %) bez úplné kvalifikace. Personální zabezpečení výuky dálkových forem studia je zajišťováno formou dohod o pracovní činnosti uzavíraných s interními a externími učiteli.

Vedení školy vychází maximálně vstřícně požadavkům učitelů na zvyšování kvalifikace. Během minulého školního roku se zaměstnanci školy zúčastnili celkem 52 jednodenních i vícedenních seminářů a 7 kurzů. Jsou mezi nimi kromě jiných jazykové semináře, kurzy práce s PC, matematické a ekonomické semináře.

Pedagogický sbor je stabilizovaný a lze hovořit o velmi dobré úrovni interpersonálních vztahů mezi jeho členy.

Organizační struktura školy je dána organizačním řádem. V něm jsou přesně určeny a vymezeny kompetence a zodpovědnost jednotlivých pracovníků školy. Školu řídí ředitelka a dva zástupci, z nichž jeden je statutární. Kromě pedagogických pracovníků se na chodu školy podílí 16 dalších zaměstnanců (7 provozních, 3 THP a 6 pracovníků ve školní jídelně). Pro potřeby žáků je jmenován výchovný poradce. Organizační struktura je plně funkční a odpovídá potřebám provozu školy. Činnost školy se řídí plánem práce pro školní rok, který vychází z dlouhodobé koncepce rozvoje školy. Kromě úkolů v jednotlivých oblastech (výchovně vzdělávací, personální, materiálně technického zabezpečení, ekonomické, mezinárodní spolupráce, prezentace na veřejnosti, spolupráce s odbornou praxí a institucemi veřejné správy) pro konkrétní školní rok jsou v něm uvedeny veškeré termíny všech akcí, které vycházejí z celostátních organizačních pokynů.

Přenos informací je založen na systému pravidelných plánovaných porad, z nichž jsou pořizovány záznamy. Termíny porad jsou uvedeny v plánu práce školy pro školní rok. Veškeré potřebné informace (dlouhodobé i aktuální) jsou zaměstnancům k dispozici zejména na vnitřní počítačové síti, dále na nástěnkách, případně v kanceláři školy.

Poradními orgány ředitelky jsou pedagogická rada a metodické (předmětové) komise. Všechny komise mají vypracovaný plán činnosti, scházejí se pravidelně několikrát během školního roku, i v případě potřeby. Předmětové komise řeší veškeré potřebné problémy související s výukou – praktická i ústní maturitní témata, sjednocování požadavků pro klasifikaci, otázky kolem odborné praxe, úpravy tematických časových plánů, připomínky

k dlouhodobé vzdělávací koncepci školy, den otevřených dveří, nákup odborné literatury, organizace exkurzí a účast v odborných soutěžích. Na konci školního roku zpracovávají předmětové komise sebehodnotící zprávu. Z jednání komisí jsou prováděny zápisy.

Plán kontrolní činnosti je součástí plánu práce školy. V pedagogické činnosti je těžiště kontroly v hospitační činnosti ředitelky a jejich zástupců. Hospitace ředitelky a zástupců se zaměřují čtvrtletně vždy na jeden okruh předmětů. Tento systém, při kterém výuku kontroluje více lidí, výrazně eliminuje subjektivitu hodnocení. Závěry jsou projednány v příslušné předmětové komisi, která tak může operativně a rychle reagovat na zjištěné skutečnosti. Zápisy z hospitací jsou k dispozici u ředitelky školy. V zápisech jsou uvedeny závěry i případná opatření pro odstranění nedostatků. Každý začínající učitel má rovněž svého uvádějícího učitele. Kromě učitelů jsou pravidelně kontrolováni i nepedagogičtí pracovníci. I z těchto kontrol jsou prováděny zápisy.

Závěry z hospitací jsou zohledněny i v hodnocení zaměstnanců, které je prováděno nejméně jednou ročně, a s jehož kritérii jsou všichni seznámeni. Hodnocení všech pracovníků školy provádí ředitelka jednou ve školním roce a závěry z kontrolní činnosti jsou jedním z hlavních kritérií pro přiznání nenárokových složek platu. S dalšími kritérii jsou seznámeni všichni pracovníci školy.

Personální podmínky ve škole jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je v klidné centrální části města v dosahu prostředků MHD. Byla postavena v 70. letech minulého století, provozu střední i vyšší odborné školy vyhovuje. Potřebné opravy se provádějí průběžně, v poslední době (podzim 2003) byla dokončena výměna oken a dveří.

Ve škole je 22 kmenových tříd a 20 odborných učeben (5 jazykových učeben, 3 výpočetní techniky, po dvou třídách na hudební a výtvarnou výchovu a techniku administrativy, učebna komunikativních dovedností a fiktivní firma). Dále je k dispozici přednáškový sál s velmi kvalitní audiovizuální technikou, kondiční sál, tělocvična, knihovna s atypickým studijním koutkem a studovna s personálem nejen pro žáky VOŠ, jejíž vybavení (10 PC s Internetem, psací stroj, kopírka) a zejména přístupnost (od 8:00 do 16:00) je žáky velmi dobře hodnoceno. Vlastní budova školy je žákům přístupna již od 5:30 (!) do 17:00, v případě potřeby po domluvě i jindy). Tuto možnost mají žáci díky elektronickému zabezpečovacímu systému školy, který umožňuje vstup žákům a zaměstnancům pomocí osobních čipů. Škola má vlastní bezdrátové připojení na Internet, vnitřní sítě počítačů jsou propojeny všechny kabinety. Zázemí školy doplňuje školní jídelna a školní bufet.

Učebnice žákům půjčuje obecně prospěšná společnost, která při škole působí. Seznamy vhodných a doporučených učebnic pro každý ročník jsou žákům trvale k dispozici. Kopírek je ve škole celkem pět a žáci je mohou za poplatek pomocí karet bez problémů používat. Přístup žáků na Internet i mimo vyučování je samozřejmostí. Vybavení kabinetů učebními pomůckami pro výuku oborů pedagogické školy je velmi bohaté a odpovídá dlouholeté tradici výuky těchto oborů i skutečnosti, že mnoho učebních pomůcek vytvářejí učitelé i žáci sami. I když žáci mají nyní k dispozici více než 50 PC (jejich počet se proti minulé inspekci před dvěma roky zvýšil), prioritou školy v materiálním vybavení je další zvýšení jejich počtu.

Čistota a střízlivá, ale působivá výzdoba chodeb školy vytváří důstojné prostředí pro výuku. Chodby jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi žáků, bohatá a vzorně udržovaná je rovněž

květinová výzdoba. Cizím návštěvníkům školy pomáhá i orientační systém, který je pomocí barevných ukazatelů dovede do všech částí školy. Pěkně upravené je rovněž okolí školy.

Neustálému zlepšování materiálně technických i psychohygienických podmínek a vybavení vedení školy věnuje velkou pozornost. Postupná realizace záměrů (např. přístavba tělocvičny, zastřešení atria, střešní přístavba a víceúčelové hřiště u školy) i dovybavování školy výpočetní technikou a učebními pomůckami jsou zpracovány v dlouhodobých záměrech rozvoje školy. Pozitivně lze však hodnotit, že stávající vybavení je skutečně dobře využíváno a zejména nutno ocenit možnost využití nejen výpočetní techniky i mimo dobu pravidelného vyučování.

Materiálně-technické podmínky hodnotí ČŠI jako vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

Realizace deklarovaných vyučovaných oborů střední pedagogické školy (denní i dálkové formy) a obchodní akademie je v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Hodinová dotace všech předmětů respektuje schválené učební plány. Úpravy učebních plánů jsou pouze minimální. Náplň výuky vychází z celostátně platných učebních osnov a učitelé ji mají rozpracovanou do časově tematických plánů.

Realizace deklarovaného vzdělávacího programu střední pedagogické školy i obchodní akademie je v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Kontrola plnění učebních dokumentů je jedním ze stálých bodů při hospitační činnosti. Rovněž tak je pravidelným tématem jednání předmětových komisí. Kontrolou třídních knih za školní rok 2003/2004 bylo zjištěno, že učební dokumenty (počty odučených hodin i náplň učiva) jsou plněny a dokumentace (třídní knihy) toto průkazně zachycuje.

Výuka všech sledovaných předmětů (český jazyk a literatura, dějepis, občanská nauka, anglický jazyk, matematika, psychologie, pedagogika, technika administrativy) probíhá bez obsahových i časových nedostatků

Z další povinné dokumentace ČŠI kontrolovala třídní výkazy, protokoly o přijímacím řízení pro školní rok 2004/2005 a protokoly o maturitních zkouškách ve školním roce 2003/2004 a výroční zprávu za školní rok 2003/2004. Jsou vyplněny přesně a bez závad.

Výuka probíhá dle schválených učebních dokumentů.

Rozvrh hodin neodporuje ustanovením § 14 vyhl. MŠMT č. 354/91 Sb., o středních školách ve znění pozdějších předpisů. Pro žáky platný vnitřní řád uvádí jejich práva i povinnosti. Kromě pravidel pro docházku žáků do školy, jejich chování, upravuje také i vnitřní režim školy (např. možnost trávení volných hodin v budově školy) a zacházení se školním majetkem.

Klasifikace žáků střední odborné školy se řídí **klasifikačním řádem**. Tento vychází z § 9 a 10 vyhl. č.354/1991 Sb., o středních školách, v platném znění. V klasifikačním řádu jsou přesně definovány podmínky a požadavky, které žáci musí splnit, aby absolvovali příslušný předmět. Specifikům klasifikace žáků dálkových forem studia je v klasifikačním řádu věnován samostatný odstavec. S požadavky a podmínkami jsou všichni žáci denního i dálkového studia prokazatelně seznámeni na začátku každého školního roku. Díky těmto opatřením byla ve škole za posledních pět let pouze jedna stížnost na klasifikaci, ve které si stěžovatel ustanovení klasifikačního řádu vyložil chybně a účelově.

Směrem k žákům předávají informace zejména třídní učitelé, kromě toho jsou veškeré vyhlášky a pokyny na nástěnkách. Rodiče jsou informováni na pravidelných třídních schůzkách, možnost osobní informace u všech pracovníků školy po předchozí dohodě je samozřejmostí.

Pro zájemce o studium škola pořádá několikrát ve školním roce den otevřených dveří, představuje se svými stránkami na Internetu a prezentuje se i v místním tisku.

Výchovným poradenstvím je pověřena kvalifikovaná a zkušená učitelka. Její činnost se řídí plánem práce a je členem rozšířeného vedení školy. Těžiště její práce je v řešení výchovných a prospěchových problémů žáků, předcházení záškoláctví, protidrogové prevenci a v posledním ročníku pomáhá žákům v jejich další profesní orientaci. V tomto ohledu spolupracuje úzce s třídními učiteli, preventistou sociálně patologických jevů ve škole, ale i institucemi mimo školu (úřady práce, pedagogicko-psychologická poradna, K-centrum). V případě častých absencí, případně problémů s prospěchem, škola tuto skutečnost okamžitě konzultuje s rodiči, kteří jsou vyzváni k účasti na řešení. Ve spolupráci s třídními učiteli vede agendu o všech žácích s poruchami učení. Dle možností se těmto žákům vychází maximálně vstřícně. Konzultační hodiny pro žáky jsou již několik let vždy ve stejném čase. Svým taktickým a citlivým přístupem k žákům přispívá k vyřešení problémů.

Ve škole není založena rada školy, pracuje však zde **Společnost pro výchovu a vzdělávání při VOŠSP, SPgŠ a OA v Mostě, o.p.s.** Tato zajišťuje obnovu učebnicového fondu, finančně podporuje zájmovou a mimoškolní činnost žáků (sportovní kurzy, odborné exkurze a další), v neposlední řadě je garantem maturitního plesu a reprezentativních akcí školy. Činnost o.p.s. se řídí statutem, prostředky získává z darů rodičů a sponzorů.

Zájmová a mimoškolní činnost žáků je ve škole velmi bohatá. Ve škole pracuje řada zájmových kroužků. Soubor mažoretek je známý nejen v Mostě, ale i v dalších městech republiky i v zahraničí. Ve školním roce 2003/2004 absolvoval 24 vystoupení a např. získal 4. místo v semifinále ČR těchto souborů, jehož pořádáním přímo v Mostě byl pověřen Mezinárodní federací mažoretkového sportu. Při škole působí již řadu let dívčí pěvecký sbor, který také často vystupuje na veřejnosti. Svou činnost obnovil rovněž filmový klub, který měl v minulém školním roce 6 filmových produkcí. Pracuje zde keramický kroužek, kroužek hlasové a přednesové průpravy, kroužky volejbalu, florbalu a gymnastiky. Školní soutěže se pravidelně pořádají ve volejbale, stolním tenisu a fotbalu, kromě to se žáci školy zúčastňují všech sportovních soutěží na úrovni okresu. Z dalších úspěchů žáků školy ve školním roce 2003/2004 jmenujme alespoň: 8. místo v krajském kole olympiády českého jazyka, čestné uznání z celostátní přehlídky Pedagogická poéma, 3. místo ve 12. ročníku celostátní matematické soutěže SOŠ, účast ve všech postupových kolech a kategoriích vyhlášených těsnopisným ústavem Praha, účast na mezinárodních a regionálních veletrzích fiktivních firem (Příbram-listopad 2003, Praha-březen 2004, Písek-červen 2004), realizace výtvarné výstavy s multimediální vernisáží k připomenutí likvidace starého Mostu a 1. a druhé místo v soutěži Lounský Picasso. Již druhým rokem je aktivní školní cestovní kancelář BLAHO, která pořádá pro žáky kulturní zájezdy a zprostředkovává výhodné návštěvy kulturních akcí.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu je funkční. Výchovné poradenství plní svou funkci. Vynikající je práce školy v oblasti mimoškolní a zájmové činnosti žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce

Výuka českého jazyka je zabezpečena učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Dosažené vzdělání a jejich osobnostní předpoklady měly pozitivní vliv na kvalitu sledované výuky.

Materiálně-technické podmínky pro výuku má škola velmi dobré. Škola je vybavena učebními pomůckami, vhodnými učebnicemi a doplňkovými texty. Ve třídách je sice k dispozici videotechnika, její využití bylo však spíše výjimečné. Učebny jsou vybaveny standardní výzdobou, někdy chybí větší podnětnost výzdoby vzhledem k probírané látce.

Struktura hospitovaných hodin byla přiměřená věku a schopnostem žáků i deklarovaným cílům. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Ve všech hospitovaných hodinách byly využívány informačně receptivní a dialogické metody. Důraz byl kladen na jazykové vzdělávání, v literární výuce nechyběla interpretace uměleckého textu. I když převažovala výuka frontální, téměř v každé hodině se našel čas pro skupinovou či individuální výuku. Výklad učitele střídal řízený rozhovor se žáky, práce s učebnicí nebo skupinová práce, vhodně bylo využito i mezipředmětových vztahů. Shrnutí a opakování učiva na konci hodin bylo prováděno jen v některých hodinách. Domácí úkoly byly zadávány účelně a v přiměřeném rozsahu, slohové písemné práce jsou vypracovávány v souladu s osnovami.

Na počátku hodiny byli žáci motivováni sdělením výukového cíle, v průběhu hodiny nechyběly motivační aplikace učiva na jejich vlastní zkušenosti. Ve většině hodin žáci pracovali aktivně a se zájmem.

Dostatečný prostor byl poskytován i prezentaci vlastních názorů žáků. Učitelé vytvářeli prostor pro diskusi, zadáváním problémových otázek podněcovali žáky k přemýšlení. Interakce mezi žáky a učiteli měla ve většině hodin velmi dobrou úroveň a pozitivně ovlivňovala vzájemné vztahy. Ve sledovaných hodinách převládala přátelská a pracovní atmosféra. Osobnost žáka byla respektována, učitelé pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky.

Zkoušení a opakování navazovalo na probírané učivo. Klasifikace žáků při individuálním zkoušení byla objektivní a ze strany učitelů zdůvodněná. Znalosti a vědomosti žáků si učitelé prověřovali ústní i písemnou formou. Při zadávání domácích úkolů učitelé ověřovali u žáků míru jejich pochopení a v případě potřeby některým žákům individuálně radili.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v předmětu český jazyk je hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání ve společenskovedních předmětech (dějepis, občanská výchova)

Výuka obou předmětů je na škole zabezpečena učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Příprava učitelů na výuku byla pečlivá a promyšlená.

Prostředí kmenových tříd a pracovny dějepisu, v nichž výuka probíhala, bylo velmi čisté, upravené. Třídy nepostrádaly vhodnou výzdobu, byť ne vždy se vztahovala k předmětu. Škola disponuje vhodným materiálním vybavením pro společenskovední obory, další zlepšení materiálních podmínek koordinuje vedení školy s předmětovými komisemi.

Návaznost mezi jednotlivými ročníky je plynulá. Výukové cíle odpovídají složení tříd a jsou přiměřené charakteru probíraného učiva. Z hlediska plánování a přípravy na výuku byly zhlédnuté hodiny velmi dobře připraveny.

Vyučovací metody použité ve sledovaných hodinách byly přiměřené věku žáků, jejich zkušenosti a měly promyšlenou strukturu. Přiměřená náročnost učitelů přispívala nejen k příznivé pracovní atmosféře, ale i k velmi dobré psychohygieně výuky. Hodiny dějepisu i občanské výchovy byly vedeny snahou co nejvíce zpřístupnit žákům probíranou látku. Proto vyučující často vycházeli ze zkušeností žáků a využívali k tomu řadu názorných pomůcek (mapy, encyklopedie, kopírované texty apod.).

Vyučující často využili vstupní motivace k navození příjemné pracovní atmosféry ve třídě. K průběžné motivaci přispívaly také metody vyvozování učiva, pochvaly, motivační výzvy apod.

Ve všech hodinách byla navozena klidná, nestresující atmosféra. Ve výuce se pozitivně projevila empatie a přirozená autorita vyučujících.

Při hodnocení učitelé dodržují stanovená klasifikační kritéria.

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání v předmětech dějepis a občanská výchova je hodnocena jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce

Odborná i pedagogická způsobilost učitelů denního studia měla kladný vliv na kvalitu výuky. Učivo bylo věcně i odborně správné a dobře pedagogicky podané. rovněž systematické a promyšlené využívání pomůcek přispívalo ke kvalitě výuky. Vyučující mají učivo předepsané osnovami rozvrženo do jednotlivých ročníků na základě navazující řady učebnic. Z tohoto rozvržení vycházejí pečlivě zpracované časově tematické plány. Vyučující dálkového studia mají vlastní rozvržení učiva.

Pro výuku mají dostatek výukového materiálu, plně se využívají jazykové učebny, vybavené audiovizuálními i tabelárními pomůckami.

Z hlediska organizace převládala frontální výuka, účelně doplňovaná skupinovou a párovou prací, samostatným dílčím studiem, doplněným prezentací výsledků, formy a metody práce odpovídaly charakteru probíraného učiva a věku a pokročilosti žáků. Větší podíl frontální výuky se objevil v hodinách dálkového studia, kde měl své opodstatnění vzhledem ke konzultačnímu charakteru hodin. Členění hodin bylo účelné, pouze v jedné sledované hodině vyučující nedbal o psychohygienu a na konci výuky byli žáci zjevně unaveni. Motivace žáků byla výraznější v hodinách dálkového studia, kde zájem o výuku byl zcela jasně patrný. V hodinách denního studia měla motivace formu sdělení výukového cíle na počátku hodiny a v jejím průběhu motivačně působila i občasná pochvala, stejně jako aplikace učiva na zkušenosti žáků.

Výuka probíhala převážně v cizím jazyce, všichni vyučující disponují vynikajícím jazykovým zázemím. Komunikace probíhala převážně od učitele k žákovi, méně bylo komunikace mezi samotnými žáky. V části hodin rovněž chyběl spontánní a kreativní jazykový projev.

Ve sledovaných hodinách používali vyučující hodnocení pouze slovní, a spočívalo povětšinou v opravě chyb. V žádné sledované hodině žáci nedostali možnost vyjádřit se k vlastnímu pokroku nebo k průběhu výuky.

Celkově má výuka angličtiny velmi dobrou úroveň

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice

V průběhu inspekce bylo hospitováno pět hodin matematiky ve třídách denního studia a jedna hodina matematiky dálkového studia. Úplná kvalifikovanost všech vyučujících se pozitivně projevila v kvalitním odborném vedení výuky. Příprava na vyučování byla promyšlená, výuka z hlediska obsahu a rozsahu účelně řízena a směřována k plnění výukových cílů, které byly stanoveny s přihlédnutím k návaznosti na předcházející učivo.

Žáci mají k dispozici učebnice, případně sbírky příkladů, zadání testů dostávají žáci nakopírované. Převážná většina sledovaných hodin měla klasickou strukturu: opakování, případně krátké přezkoušení, na které navazoval výklad nové látky. V závěru hodiny proběhlo stručné shrnutí a zopakování nové látky. Tempo i odborný rozsah výkladu byl přiměřený. Převažovala sice aktivita vyučujících, do opakování i do výkladu se však často zapojovali

samotní žáci. Zvláště při opakování a zejména u dálkového studia mají žáci velký prostor pro dotazy, což skutečně využívají. Učitelé se jim poté případně i individuálně věnují. V některých hodinách jsou přítomné i prvky diferencované výuky, kdy skupinám žáků dle úrovně jejich znalostí jsou zadávány různé příklady.

Komunikace mezi žáky a učiteli je ve všech případech zcela bezproblémová, učitelé respektují osobnost žáka, ve všech sledovaných hodinách vládla příjemná pracovní atmosféra. Žáci byli motivováni převážně úvodním sdělením cíle a obsahu probíraných témat. Méně často jsou uváděny praktické příklady použití probírané látky např. funkcí. V závěru hodin většinou chybělo zhodnocení výkonu práce žáků, sebehodnocení mezi žáky se neprovádí.

Četnost klasifikace je dostačující, zákonní zástupci jsou o prospěchu žáků informováni na třídních schůzkách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v odborných pedagogických předmětech (psychologie, pedagogika)

Personální zajištění výuky těchto předmětů je vynikající, výuka obou těchto předmětů je zajištěna kvalifikovaně. Tato skutečnost spolu se zkušenostmi učitelek se také plně odráží při vlastní práci v hodinách, stejně tak i v rozplánování učiva. Specifika předškolní výchovy je zdůrazněna v učivu v oboru předškolní a mimoškolní pedagogika, v oboru speciální pedagogika ve vězeňské službě je větší důraz kladen na psychopatologické jevy a poruchy chování.

Žáci mají k dispozici učebnice, mohou využívat služeb školní knihovny a studovny, využívají i možnost hledání materiálů na Internetu. Tvorba jednoduchých učebních pomůcek pro předškolní výchovu je přímo tématem některých hodin pedagogiky.

Vhodně zvolený rozsah látky, přiměřené tempo, dostatek prostoru pro dotazy i vyjádření vlastního názoru žáků, střídání metod, práce s učebnicí, případně s nakopírovaným materiálem a citlivě volené kvantum diktovaných poznámek v případech, že není učebnice a v neposlední řadě i přítomnost humoru hodinám dominovaly. V úvodu se zpravidla společně zopakovala látka z předešlých hodin, případně bylo několik žáků krátce přezkoušeno. Na zopakování navázal výklad nové látky, který nebyl však jen pouhým monologem učitele, ale dialogem mezi ním a žáky. Časté je používání skupinové práce a to i u dálkových forem studia. Klidná a taktní komunikace učitelek vůči žákům dotvářela atmosféru všech sledovaných hodin, což se pozitivně odráželo na interakci žáků. Žáci mají dostatek prostoru pro otázky i pro vyjádření vlastního názoru. Toto příjemné ovzduší nesnižovalo však náročnost při zkoušení. Hodnocení při zkoušení bylo objektivní a zdůvodněné. Nechyběly ani prvky motivace a příklady z praxe. Snad jen některé hodiny postrádaly výraznější závěr a možnost sebehodnocení žáků.

Celkově ČŠI hodnotí zajištění a průběh výuky těchto předmětů jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v odborných ekonomických předmětech

ČŠI sledovala výuku v denním čtyřletém studiu studijního oboru obchodní akademie v předmětech písemná a elektronická komunikace (*dále jen PEK*), ekonomika a účetnictví a v pětiletém dálkovém studiu oboru speciální pedagogika ve vězeňské službě v předmětech základy ekonomie a základy administrativy. Hodnocení je provedeno na základě hospitací u osmi vyučujících. Chybějící plná kvalifikace dvou z nich sledovanou výuku negativně neovlivnila.

Rámcově vymezené učivo učebních osnov mají vyučující zpracované do jednotlivých ročníků na celou dobu studia, z toho pak vycházejí časově tematické plány. Škola dbá na vzájemné

návaznosti v rámci mezipředmětových vztahů. V souladu s požadavky učebních osnov jsou dovednosti práce s informačními a komunikačními technologiemi průběžně využívány v účetnictví a v *PEK*.

Bezprostřední příprava učitelů se pozitivně projevila ve stanovení přiměřeně náročných výukových cílů, nové učivo plynule navazovalo na předcházející témata. Menší pozornost v denním studiu byla věnována kombinaci vyučovacích metod a časovému rozvržení vyučovacích hodin, kterým chyběl často závěr a zhodnocení práce žáků.

Sledovaná výuka byla organizována v kmenových učebnách velmi dobré estetické úrovně, ale chybějícími motivačními prvky pro vyučované předměty. Hodiny základů ekonomie v dálkovém studiu probíhaly v příjemném prostředí kinosálu. Pro výuku předmětu *PEK*, základů administrativy a části hodin účetnictví škola využívá tři odborné učebny vybavené počítači s přístupem na internet. Programové vybavení počítačů umožňuje plnění učebních osnov. Přestože některá probíraná témata přímo nabízela využití ve škole dostupné didaktické techniky nebo práci se zdroji informací (vyhledávání v odborném textu, v textu zákonů) nebyly v žádné z hodin využity, což snižovalo efektivitu výuky. Žáci denního studia mají pro studium ekonomiky učebnice, jejich využití ve sledovaných hodinách bylo sporadické. Absence odborných učebnic či skript pro výuku základů ekonomie v dálkovém studiu je závažným problémem. Žákovské poznámky jsou tak při samostudiu většinou jediným základním zdrojem odborných informací.

Organizační struktura hodin byla přehledná. V úvodu vyučovacích hodin byli žáci motivováni seznámením se s obsahem výuky, průběžná motivace byla přirozená a vyplývala z praktické využitelnosti získaných vědomostí a dovedností v praxi. V konzultačních hodinách dálkového i v denní formě studia byl v ekonomice a v základech ekonomie hlavní metodou výuky výklad doplňovaný příklady z praxe. I když se jednalo o společnou výuku, částečně byla zařazena samostatná práce a v denním studiu i práce ve dvojicích, prezentace výsledků pak byla vždy frontální. Účinnost výuky podporovala práce s připravenými namnoženými podklady, přehledný zápis na tabuli a grafické zobrazování schémat. Výuka předmětu účetnictví na počítači měla výrazně činnostní charakter založený na individuální práci žáků. Opakování i výklad nové látky s využitím softwaru pro vedení daňové evidence logicky navazovaly na již známé učivo. Velmi dobře připravená samostatná práce žáky zaujala, úlohy řešili s chutí. Tyto hodiny byly efektivní.

Pozitivní výuky předmětu *PEK* jsou nácvik ovládnutí klávesnice desetiprstovou hmatovou metodou na elektronických psacích strojích a na počítačích s využitím specializovaného aplikačního programového vybavení a zpracování textů podle ČSN v prostředí textového editoru a tabulkového programu. U zhlédnutých hodin se přes nespornou přípravu vyučujících nepodařilo dodržet vyváženou strukturu. Po velmi podrobném výkladu scházela větší prostor pro samostatnou práci žáků a nezbyl čas na okamžité zhodnocení výsledků jejich práce. Účinnost hodin tak byla snížena. V dálkovém studiu v základech administrativy byli žáci seznámeni s hodnocením a s klasifikací, které se řídí platnými normami těsnopisného ústavu a odpovídá požadavkům učebních osnov kladeným na profil absolventa. Organizační pokyny pro samostudium byly jasné, vyučující upozornila žáky na možná úskalí při nácviku psaní desetiprstovou hmatovou metodou a při vyhotovování písemností. Pro posílení a zvládnutí dovednosti psaní všemi deseti jsou žákům zadávána domácí cvičení. Kladem je jejich průběžná kontrola a klasifikace, ke které se v dálkovém studiu přihlíží při zkoušce.

Ve všech hodinách bylo vytvořeno příznivé pracovní klima, žáci byli pozorní a soustředění, o probírané učivo projevovali zájem. Iniciátory diskuse však byli převážně sami vyučující, v několika hodinách prostor pro rozvoj komunikativních dovedností žáků zcela chyběl. Verbální i neverbální projevy vyučujících byly na velmi dobré úrovni. Jejich jednání vůči žákům mělo partnerský charakter.

Znalosti a dovednosti si vyučující ověřovali formou společného frontálního opakování. Klasifikace písemných zkoušek byla průběžná, ústní zkoušení jednotlivců nebylo zařazeno.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných ekonomických předmětech hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Žáci jsou hodnoceni běžnými způsoby (ústní zkoušení, krátké písemné testy), vedení školy kontroluje a pravidelně vyhodnocuje výsledky písemných prací. Mezi další evaluační nástroje, jimiž je interní hodnocení školy prováděno, patří veřejná vystoupení žáků v soutěžích i na koncertech, pořádání kulturně společenských akcí, příprava a realizace projektů apod.

Srovnáním se závěry z minulé inspekce a z této sondy do výuky především pedagogických oborů (v případě ekonomických předmětů i obchodní akademie) je zřejmé, že úroveň výuky je ve škole trvale na velmi dobré až vynikající úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 32110/2003-21 ze dne 28. 1. 2004 s účinností od 1. 9. 2004 jsou v souladu s údaji v úplném znění Zřizovací listiny č.j. 81/2001 (ze dne 19 prosince 2001), které vydal zřizovatel Ústecký kraj, Velká Hradební 48, 400 02 Ústí nad Labem (IČO 70892156) na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 46/65/2003 ze dne 18. června 2003.
- Škola se podílí rovněž na zahraničních i tuzemských a regionálních projektech. Na podzim 2003 byla realizována první část projektu v rámci programu Leonardo s názvem Sociální práce s problémovou mládeží v Německu (5 žáků VOŠ na šestitýdenní stáži v Annabergu), proběhla reciproční výměna pro žáky SPgŠ s partnerskou školou v Mittweidě, která byla zaměřena na oblast estetické výchovy, v dubnu bylo v Mostě 20 žáků z holandského partnerského města Meppel, kteří spolu se žáky i dalších středních škol v Mostě si vyměňovali zkušenosti v poznávacích a výtvarných aktivitách.
- Z tuzemských projektů je jedním z nejdůležitějších projekt ROM-IN, vyhlášený programem Phare 2003, jehož cílem je podpora vzdělávání skupin ohrožených sociální exkluzí. Výsledkem je zpracování a zahájení výuky ve školním vzdělávacím programu „Pedagogika pro asistenty ve školství“.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. úplné znění Zřizovací listiny č.j. 81/2001 (ze dne 19 prosince 2001), které vydal zřizovatel Ústecký kraj, Velká Hradební 48, 400 02 Ústí nad Labem (IČO 70892156) na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 46/65/2003 ze dne 18. června 2003
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 32110/2003-21 ze dne 28. 1. 2004 s účinností od 1. 9. 2004
3. Učební dokumenty studijních oborů: 75-31-M/005 Předškolní a mimoškolní pedagogika, 78-42-M/003 Pedagogické lyceum a 75-31-M/003 Speciální pedagogika ve vězeňské službě

4. Vnitřní řád pro školní rok 2004/2005
5. Klasifikační řád pro školní rok 2004/2005
6. Třídní knihy
7. Třídní výkazy
8. Protokoly o přijímacím řízení pro školní rok 2004/2005
9. Protokoly o maturitních zkouškách ve školním roce 2003/2004
10. Rozvrh hodin pro školní rok 2004/2005
11. Podkladová inspekční dokumentace
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy
13. Výroční zpráva za školní rok 2003/2004

ZÁVĚR

Střední pedagogická škola, Obchodní akademie a Vyšší odborná škola v Mostě je jedním z největších vzdělávacích středisek v okrese Most. Tradice výuky pedagogických oborů má v ní dlouholetou tradici.

Personální podmínky výuky jsou celkově velmi dobré. Pedagogický sbor interních učitelů je z 90 % plně kvalifikován. Vedení školy podporuje trvale doplňování a zvyšování jejich kvalifikace. Plně funkční organizační struktura a účinný kontrolní systém přispívá rovněž ke kvalitě výuky.

Materiálně technické podmínky vzdělávání jsou vynikající. Vybavení učebními pomůckami, jejich časté použití ve výuce a zejména možnost využívání zázemí školy i mimo výuku a pro mimoškolní činnost jsou nadstandardní. Neustálému zlepšování materiálně technických podmínek vedení školy věnuje velkou pozornost a má pro tuto oblast zpracován dlouhodobý plán.

Úroveň výuky v pedagogických oborech v předmětech dějepis, občanská nauka, pedagogika a psychologie mají vynikající úroveň, v českém a anglickém jazyku a matematice velmi dobrou. Průběh a výsledky vzdělávání v odborných ekonomických předmětech, z nichž některé (technika administrativy) absolvují i žáci pedagogických oborů, jsou rovněž na velmi dobré úrovni.

Ze srovnání se zprávou z minulé inspekce (v roce 2002) vyplývá, že výuka ve škole má trvale velmi dobrou až vynikající úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Josef Chvosta	Ing. Josef Chvosta v.r.
Členové týmu	Mgr. Věra Slezáková	Mgr. Věra Slezáková v.r.

Ing. Zdeňka Hájková

Ing. Zdeňka Hájková v.r.

PhDr. Zdeněk Frélich

PhDr. Zdeněk Frélich v.r.

V Chomutově dne 20. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:5.11.2004.....

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení:

Podpis

RNDr. Jana Adamcová

RNDr. Jana Adamcová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, nám. T.G. Masaryka 1744, 430 01 Chomutov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	24.11.2004	f1-11121/2004-3009
Zřizovatel	dtto	dtto
Rada školy	---	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly dodány

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující